

**ЗБІРНИК ТЕЗ
III Міжнародної наукової
конференції**

**«ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА
ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ:
історичні та психологічні
наслідки»**

***Abstracts collection of the
III International scientific
conference of***

***"MILITARY CONFLICTS AND
TECHNOGENIC DISASTERS:
historical and psychological
consequences"***

***Тернопіль,
20-21 квітня 2023 р.***

*III Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ
КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»*

ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки: Збірник тез III Міжнародної наукової конференції, 20-21 квітня 2023 р.. Упорядники: А.А. Криськов, Н.В. Габрусєва. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2023. 168 с.

Збірник містить матеріали III Міжнародної наукової конференції «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки» Конференція проведена Тернопільським національним технічним університетом імені І. Пулюя 20-21 квітня 2023 р.. Основне проблемне поле конференції: типи та способи ведення гібридних воєн; питання психологічної та соціальної реабілітації постраждалих під час воєнних конфліктів; основні напрямки новітніх досліджень у мінімізації наслідків воєнних конфліктів та техногенних катастроф; шляхи міжнародного співробітництва у подоланні екологічних, економічних, психологічних, соціальних проблем, пов'язаних з воєнними конфліктами та техногенними катастрофами тощо.

ISBN 978-617-7875-32-0

Матеріали публікуються в авторській редакції та відображають точку зору авторів, яка може не збігатися з позицією редколегії

Відповідальність за зміст тез несуть автори

III Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ
КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1. ПСИХОЛОГІЧНА І СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ ЖЕРТВ
ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ І ТЕХНОГЕННИХ КАТАСТРОФ..... 8**

Н. SHCHYNELSKA, PH.D., ASSOC. PROF.; Н. JADAV; V. BODNAR	8
Ternopil Ivan Pulu National Technical University, Ukraine FORMATION OF SAFETY CULTURE IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE	
Г. ЩИГЕЛЬСЬКА, КАНД. ІСТ. Н., ДОЦ.; Х. ДЖАДАВ, В. БОДНАР ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ	
О. GERMAN, КАНД. ІСТ. НАУК, ПРОФ.	11
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна ВИКЛИКИ ПЕРЕМОГИ	
О. HERMAN, PH.D., PROF. CHALLENGES OF VICTORY	
О. GERMAN, КАНД. ІСТ. НАУК, ПРОФ.; М. ЯНУСЬ.....	13
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна ПСИХОЛОГІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ ТА ТЕХНОГЕННИХ КАТАСТРОФ: ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ	
О. М. HERMAN, PH.D., PROF.; M.V. YANUS PSYCHOLOGICAL AND SOCIAL ADAPTATION OF VICTIMS OF MILITARY CONFLICTS AND MAN-MADE DISASTERS: PROBLEMS AND OPPORTUNITIES	
О. КОЗАК.....	14
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна ДІАЛОГІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК ЗАСІБ ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ	
О. KOZAK DIALOGIZATION OF EDUCATIONAL SPACE AS A METHOD OF PSYCHOLOGICAL ADAPTATION STUDENTS TO EDUKATION IN WAR CONDITIONS	
Г. МЕШКО, Д-Р ПЕД. НАУК, ПРОФ.; О. МЕШКО, КАНД. ПСИХОЛ. НАУК, ДОЦ.	17
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНИХ КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	
Н. М. MESHKO, DR. OF PEDAGOGICAL SCIENCES, PROF.; О. I. MESHKO, PH.D., ASSOC. PROF. THE FORMATION OF CONSTRUCTIVE STRATEGIES OF FUTURE HEADS OF GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTION S	
І. НЕСТАЙКО, КАНД. ПЕД. НАУК, ДОЦ.; Н. СЕНЬОВСЬКА, КАНД. ПЕД. НАУК, ДОЦ.	19
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ-БІЖЕНЦІВ У РЕЗУЛЬТАТІ ВІЙНИ В ПОЛЬСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
І. NESTAİKO, PH.D., ASSOC. PROF.; N. SENOVSKA, PH.D., ASSOC. PROF. SOCIAL ADAPTATION OF REFUGEE CHILDREN AS A RESULT OF THE WAR IN POLISH SOCIETY	
А. ОКАЄВИЧ, МАЙОР	21
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ЗС УКРАЇНИ	
А. ОКАЄВУЧ, MAJOR FORMATION OF EMOTIONAL AND VOLITIONAL STABILITY OF SERVICEMEN DURING PSYCHOLOGICAL TRAINING OF THE PERSONNEL OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE	
І. ПЕРІГ, КАНД. ПСИХОЛ. НАУК, ДОЦ.	23
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ПРИ ГОСТРОМУ ПЕРЕЖИВАННІ ТРАВМУЮЧИХ ПОДІЙ ВІЙНИ	
І. PERIG, PH.D. (PSYCHOLOGY), ASSOC. PROF. PSYCHOLOGICAL HELP IN ACUTE EXPERIENCE TRAUMATIC EVENTS OF THE WAR	
В. ПОЛЕВИЙ, КАНД. ЮРИД. НАУК; О. ВОЙТКО, КАНД. ВІЙСЬК. НАУК, ДОЦ.	25
Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, Україна ПОВОЄННА КОМУНІКАЦІЯ ВІЙНИ	
V.I.POLEVYI, PHD OF LAW; O.V.VOYTKO, PHD OF MILITARY SCIENCES, ASSOC. PROF. POST-WAR COMMUNICATION OF WAR	
О. ПОТІХА, КАНД. ІСТ. НАУК	27
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна ДОЛІ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ	

III Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»

O. ROTIUKA, PHD THE FATE OF UKRAINIAN CHILDREN IN THE TEMPORARY OCCUPIED TERRITORIES OF UKRAINE	
Г. РАДЧУК, Д-Р ПСИХОЛ. НАУК, ПРОФ. .... Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	30
H. RADCHUK, DR. OF PSYCHOLOGY, PROF. PSYCHOLOGICAL SUPPORT OF TEACHERS DURING THE WAR	
П. СІВЧУК ..... Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВРЕГУЛЮВАННЯ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ	32
P. SIVCHUK SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL PROBLEMS OF ARMED CONFLICTS REGULATION	
І. ТРУБАВІНА, Д-Р ПЕД. НАУК, ПРОФ. .... Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, Україна	34
О. ЧЕРЕДНИЧЕНКО, КАНД. ЕКОН. НАУК, ДОЦ. Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби Безпеки України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Україна	
К. НЕДРЯ, КАНД. ІСТ. НАУК, ДОЦ. Дніпропетровський університет внутрішніх справ, Україна ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: НОВИЙ ЗМІСТ І ШЛЯХИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ	
I. TRUBAVINA, DR., PROF.; O. CHEREDNYCHENKO, PH.D., ASSOC. PROF.; PH.D., K. NEDRIA, ASSOC. PROF. EDUCATION UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE IN UKRAINE IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS: NEW CONTENT AND WAYS OF ITS IMPLEMENTATION	
Т. ЧОП, ВИКЛАД.; Ю. ЮРИК ..... Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна ПРАВО НА ПДНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ	37
Т.СНОР, Y. YURUK THE RIGHT TO DIGNITY IN THE CONTEXT OF MILITARY CONFLICT	
Т.ЧОП, ВИКЛ.; Д. МІЗЕРЕЦЬКА ..... Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя ДОСВІД ПОДОЛАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ ВІЙСЬКОВИМИ ЖУРНАЛІСТКАМИ	39
Т.СНОР; D. MIZERETSKA THE EXPERIENCE OF OVERCOMING GENDER STEREOTYPES BY MILITARY JOURNALISTS	
І. ШУЛЬГА, КАНД. ПЕД. НАУК ..... Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимир Гнатюка, Україна БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: ІНКЛЮЗИВНИЙ І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИЙ АСПЕКТИ	41
I. SHULHA, PH.D. A SAFE LEARNING ENVIRONMENT UNDER MARTIAL LAW: INCLUSIVE AND HEALTHY ASPECTS	
СЕКЦІЯ 2,6. ІСТОРІЯ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ І ТЕХНОГЕННИХ КАТАСТРОФ 43	
УЧАСТЬ НАТО ТА ЄС У ВРЕГУЛЮВАННІ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ТЕХНОГЕННИХ КАТАСТРОФ	
J. ZIÓŁKOWSKI, PŁK., DR HAB. INŻ.; V. HUTSAYLYUK DR HAB. INŻ. .... Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Polska TRANSFORMACJA DOKTRYNY BEZPIECZEŃSTWA EUROPEJSKIEGO I REGIONU EUROPY ŚRODKOWO- WSCHODNIEJ W OBLICZU ROKU OTWARTEJ WOJNY W UKRAINIE	43
J. ZIÓŁKOWSKI, COL., PH.D. DSC. ENG.; V. HUTSAYLYUK PH.D. DSC. ENG. TRANSFORMATION OF THE SECURITY DOCTRINE OF EUROPE AND THE CENTRAL AND EASTERN EUROPE REGION IN THE PRESENCE OF THE YEAR OF OPEN WAR IN UKRAINE	
М. БАРМАК, Д-Р. ІСТ. НАУК, ПРОФ.; І. БАРМАК ..... Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Україна ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	46
M. BARMAC, DR., PROF.; I. BARMAC THE HISTORICAL ORIGINS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR	

змінюють характеристики своєї гендерної ролі, що допомагає їм ефективно орієнтуватися в жорстких умовах та за нестандартних ситуаціях, з якими вони стикаються. Важливо те, що ці гендерні перформанси не є агресивною зміною себе: вони є стратегічними способами орієнтації, які спираються на культурно сконструйовані уявлення про гендер у зонах конфлікту. Результати показують, що репортерки маніпулюють певними гендерними очікуваннями, коли знаходяться у зоні бойових дій. Своєрідні гендерні перформанси за їхньої участі можуть змінюватися залежно від аудиторії. Наприклад, поведінка репортерки може бути різною для колеґ-чоловіків чи для потенційних джерел інформації. Жінки можуть поставити на передній план певний аспект своєї статі (видаватися слабкими, беззахисними, примітивними), коли стикаються з людьми, які можуть становити для них загрозу, чи є відвертими сексистами. Змінюючи свою гендерну «форму»/роль в будь-який момент, журналістки можуть більш ефективно та безпечно досягати своїх цілей на місцях і водночас допомагати своїм колеґам-чоловікам якісно виконувати роботу [4].

Така перформативна «зміна форми» гендерної ролі є чудовим зразком її гнучкості та різноманітності, яка дозволяє переосмислити сталі гендерні очікування гендерних стереотипів.

Література

1. Шевченко, З. В. (Уклад.). (2016). Словник гендерних термінів. URL: <http://a-z-gender.net/ua/%D2%91ender.html>
2. Романенко В.О. До питання історії появи у лінгвістиці термінів гендер, маскуліність, фемініність (2015). URL: <http://mova.onu.edu.ua/article/download/68186/63389>
3. Performativity. URL: <https://www.hse.ru/ma/visual/perform>
4. Melki, Jad, Palmer, Lindsay. Shape shifting in the conflict zone. DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/1461670X.2016.1161494>

УДК 159.9

І. Шульга, канд. пед. наук

*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимир Гнатюка,
Україна*

БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: ІНКЛЮЗИВНИЙ І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИЙ АСПЕКТИ

I. Shulha, Ph.D.

A SAFE LEARNING ENVIRONMENT UNDER MARTIAL LAW: INCLUSIVE AND HEALTHY ASPECTS

Проблема організації освітнього середовища давно стоїть на порядку денному, що підтверджується низкою нормативних документів у сфері освіти (Концепція «Нова українська школа» (2016 р.), Закон України «Про освіту» (2017 р.), Наказ МОН України «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» (2019 р.), Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі (2020 р.), Концепція безпеки закладів освіти (2023 р.) та інші). Проаналізувавши їх зміст, ми дійшли висновку, що важливими принципами, які беруться за основу при організації освітнього середовища в закладі освіти має бути безпечність, інклюзивність та здоров'язбереження усіх учасників освітнього процесу. Зокрема, як зазначено у Національній стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі,

однією із стратегічних цілей є «безпе́чність, доступність та інклюзивність освітнього середовища – у закладі освіти створені умови, що забезпечують належні та безпечні умови навчання, виховання, розвитку учнів, формування у них гігієнічних навичок та засад здорового способу життя, створені умови фізичної та психологічної безпеки учнів, з урахуванням їх потреб та можливостей, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх дітей, у тому числі з особливими освітніми потребами» [3].

Водночас сьогодні констатуємо нові виклики для освіти, зумовлені повномасштабним вторгненням росії в Україну, що передусім стосуються збільшення кількості неповнолітніх внутрішньо переміщених осіб, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами, тих, хто проживає у прифронтній зоні чи на тимчасово окупованих територіях, вимушено евакуюючись за кордон. Ці вразливі категорії осіб потребують особливої уваги та підтримки зі сторони держави, зокрема й в освітньому процесі. Тому МОН України було надано методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 н. р., у яких виокремлено чотири моделі організації освітнього процесу в залежності від місця перебування здобувачів освіти [5]. Таким чином, це забезпечує доступ до освітніх послуг для переважної більшості дітей із врахуванням необхідних безпекових заходів, що й демонструє дотримання трьох вище згаданих принципів.

Суголосними із попередніми рекомендаціями є й пріоритетні напрями освітньої діяльності у 2022/2023 н. р., у першу чергу акцентуємо увагу на таких: а) організація освітнього процесу після вимушеного переривання його звичного перебігу, що було зумовленого карантинними обмеженнями, а тепер – військовою агресією російської федерації; б) використання різних форм організації освітнього процесу для здобувачів освіти; в) посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції, просвіти з питань особистої безпеки; г) психологічна допомога усім учасникам освітнього процесу [1].

З цією метою нещодавно Урядом було схвалено Концепцію безпеки закладів освіти, згідно з якою важливим є організація сучасних комфортних укриттів у закладах освіти, а також застосування нових підходів щодо пожежної безпеки, охорони шкіл із обов'язковим залученням підрозділів поліції, запровадження пропускового режиму, встановлення системи відеоспостереження та забезпечення інклюзивності [2]. Нагадаємо, що перед початком цього навчального року у кожному закладі освіти була створена відповідна робоча комісія для обстеження приміщень, інженерно-технічних комунікацій, а також укриттів фонду захисних споруд цивільного захисту. Додатково готовність закладу освіти визначалась комісією, яка створювалась за наказом відповідного органу управління освітою [4].

Як зазначалось вище, окрема увага звертається на психологічну підтримку учасників освітнього процесу, в першу чергу мається на увазі турбота про їх психічне здоров'я, адже діти/дорослі перебувають у постійному стресі, можуть бути свідками травмуючих подій або самостійно переживати такі події. З цією метою на сайті МОН України розміщено матеріали, які рекомендовані для використання в освітньому процесі вчителями, психологами та соціальними педагогами (<https://mon.gov.ua/ua/osvita/rozashkilna-osvita/psihologichna-sluzhba/psihologichna-pidtrimka-ditej>). Задля набуття навичок організації освітнього процесу під час війни, роботи в кризових умовах, а також для психологічної підтримки вчителів, учнів і батьків розроблено безкоштовний онлайн-курс «Спільно до навчання: ефективна та безпечна освіта під час війни» (<https://osvitoria.university/spilnodonavchannya/>). Розробниками курсу є ГО «Освіторія» у співпраці зі студією онлайн-освіти EdEra та МОН України за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.

III Міжнародна наукова конференція «ВОЄННІ КОНФЛІКТИ ТА ТЕХНОГЕННІ КАТАСТРОФИ: історичні та психологічні наслідки»

Таким чином, можемо стверджувати, що сьогодні триває системна робота щодо забезпечення конституційного права дітей на освіту в умовах воєнного стану, що у тому числі відбувається через організацію освітнього середовища у закладі освіти, яке б відповідало принципам безпеки, інклюзивності та здоров'язбереження, що є базовими у контексті національної безпеки країни.

Література

1. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/metodichni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-v-shkolah-u-20222023-navchalnomu-roci> (дата звернення: 08.04.2023).
2. Осадча Я. Укриття, охорона та відеоспостереження: уряд затвердив концепцію безпеки закладів освіти. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/04/7/253728/> (дата звернення: 08.04.2023).
3. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі: Указ Президента України від 25.05.2020 р. № 195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text> (дата звернення: 08.04.2023).
4. Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану: Лист МОН України від 26.07.2022 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-pidgotovku-zakladiv-osviti-do-novogo-navchalnogo-roku-ta-opalyvalnogo-sezonu-v-umovah-voyennogo-stanu> (дата звернення: 08.04.2023).
5. Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році: Лист від 06.09.2022 р. № 1/10258-22. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-ditej-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebamami-u-20222023-navchalnomu-roci> (дата звернення: 08.04.2023).

Секція 2,6. ІСТОРІЯ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ І ТЕХНОГЕННИХ КАТАСТРОФ

УЧАСТЬ НАТО ТА ЄС У ВРЕГУЛЮВАННІ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ТЕХНОГЕННИХ КАТАСТРОФ

UDC: 316.625

J. Ziółkowski, plk., dr hab. inż.; V. Hutsaylyuk dr hab. inż.

Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Polska

TRANSFORMACJA DOKTRYNY BEZPIECZEŃSTWA EUROPEJSKIEGO I REGIONU EUROPY ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ W OBLICZU ROKU OTWARTEJ WOJNY W UKRAINIE

J. Ziółkowski, Col., PhD. DSc. Eng.; V. Hutsaylyuk PhD. DSc. Eng.

TRANSFORMATION OF THE SECURITY DOCTRINE OF EUROPE AND THE CENTRAL AND EASTERN EUROPE REGION IN THE PRESENCE OF THE YEAR OF OPEN WAR IN UKRAINE

Bezczelna rosyjska agresja na Ukrainie stała się ogromnym wyzwaniem dla dotychczasowej doktryny bezpieczeństwa europejskiego a w szczególności dla regionu